

Instytut Pamięci Narodowej - Rzeszów

<https://rzeszow.ipn.gov.pl/pl8/aktualnosci/94512,Co-kryje-Oddzialowe-Archiwum-IPN-w-Rzeszowie-starszy-saper-Stanislaw-Serwanski.html>
07.05.2024, 07:43

Co kryje Oddziałowe Archiwum IPN w Rzeszowie - starszy saper Stanisław Serwański

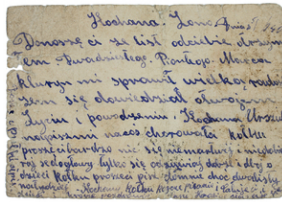
Rzeszowskie Archiwum IPN, gdzie przechowywane są różnorodne materiały, stanowi niewątpliwie ogromną kopalnię wiedzy. Każdego dnia będziemy udostępniać Państwu ciekawe zdjęcia osób i wydarzeń, mówiące o historii naszej małej Ojczyzny.

Starszy saper Stanisław Serwański, syn Franciszka, ur. 8 V 1903 r. w Dydni w pow. brzozowskim. Mieszkał w Hawłowicach koło Pruchnika w pow. jarosławskim, gdzie wraz z rodziną prowadził niewielkie gospodarstwo rolne. W 1928 r. ożenił się z Urszulą Grąż. Serwańscy wychowywali cztery córki: Eugenię, Józefę, Marię i Teresę. Z zachowanej książeczki żołdu dowiadujemy się, że S. Serwański służył w Wojsku Polskim od 1 IX 1939 r. W nieznanych okolicznościach dostał się do niewoli sowieckiej i najpewniej do sierpnia 1941 r. przebywał w jenieckim obozie pracy przymusowej w Krzywym Rogu, gdzie wraz z kilkoma tysiącami polskich jeńców pracował w odkrywkowej kopalni rudy żelaza. Od 1 IX 1941 r. rozpoczął służbę w Polskich Siłach Zbrojnych w ZSRS, czyli w tzw. Armii Andersa. W 1942 r. służył w 5 Batalionie Sanitarnym 5 Dywizji Piechoty, w sierpniu 1942 r. przybył do Iranu. Wiadomo, że służył w stopniu sapersa w 301 Kompanii Saperów w ramach 10 Batalionu Saperów, 11 IV 1945 r. awansował do stopnia starszego sapersa. Brał udział w kampanii włoskiej, m.in. w bitwie o Monte Cassino. Po wojnie brał udział w budowaniu polskich cmentarzy wojennych we Włoszech i następnie służył w 10 Kompanii Mostowej w Wielkiej Brytanii. 11 V 1947 r. dotarł drogą morską do Gdańska i tydzień później powrócił do rodziny, do Hawłowic. Zmarł 9 I 1976 r. w Hawłowicach.

Zbiór Anny Tramowskiej zawiera cyfrowe kopie fotografii i dokumentów dot. m.in. Stanisława Serwańskiego. Materiały archiwalne zostały udostępnione OA IPN w Rzeszowie przez panią Annę Tramowską, wnuczkę Stanisława Serwańskiego.

Zdjęcie 001. Kartka pocztowa wysłana 8 maja 1940 r. przez Stanisława Serwańskiego z sowieckiego jenieckiego obozu pracy przymusowej w Krzywym Rogu (w kopalni rudy żelaza) do żony Urszuli, 1 strona.

Zdjęcie 002. Kartka pocztowa wysłana 8 maja 1940 r. przez Stanisława Serwańskiego z sowieckiego jenieckiego obozu pracy przymusowej w Krzywym Rogu (w kopalni rudy żelaza) do żony Urszuli, 2 strona.

Zdjęcie 003. Saper Stanisław Serwański w Iranie w 1943 r.

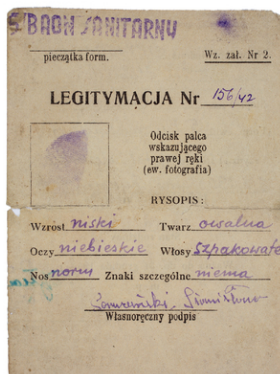
Zdjęcie 004. Saper Stanisław Serwański we Włoszech ok. 1944 r.

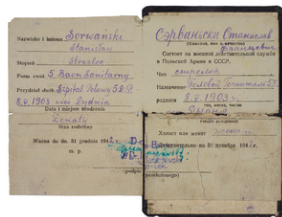
Zdjęcie 005. Saper Stanisław Serwański podczas służby w 10 Batalionie Saperów.

Zdjęcie 006. Urszula Serwańska, żona Stanisława, z córkami, ok. 1936 r.

Zdjęcie 007. Legitymacja wojskowa strzelca Stanisława Serwańskiego pełniącego służbę w Armii Polskiej w ZSRS, wystawiona w 1942 r., 1 strona.

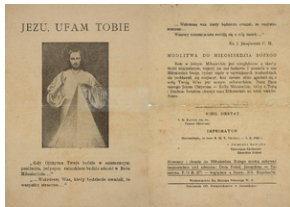

Zdjęcie 008. Legitymacja wojskowa strzelca Stanisława Serwańskiego pełniącego służbę w Armii Polskiej w ZSRS, wystawiona w 1942 r., 2 strona.

Zdjęcie 009. Naszywka rozpoznawcza 2 Korpusu Polskiego noszona przez sapera S. Serwańskiego.

Zdjęcie 010. Pierwsza i ostatnia strona broszurki należącej do S. Serwańskiego, wyjaśniającej potrzebę modlitwy do Miłosierdzia Bożego, wydanej w 1943 r. w Jerozolimie za zezwoleniem Biskupa Polowego WP Józefa Gawliny.

Zdjęcie 011. Legitymacja upoważniająca sapera S. Serwańskiego do noszenia Krzyża Pamiątkowego Monte Cassino, 1 strona.

Zdjęcie 012. Legitymacja upoważniająca sapera S. Serwańskiego do noszenia Krzyża Pamiątkowego Monte Cassino, 2 strona.

Zdjęcie 013. Awers i rewers Krzyża Pamiątkowego Monte Cassino noszonego przez sapera S. Serwańskiego.

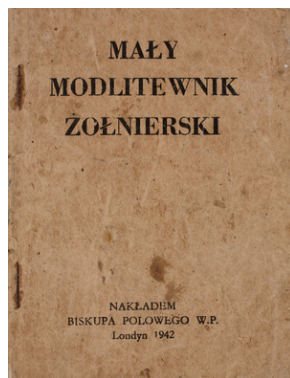
Zdjęcie 014. Legitymacja upoważniająca st. sap. S. Serwańskiego do noszenia Medalu Wojska.

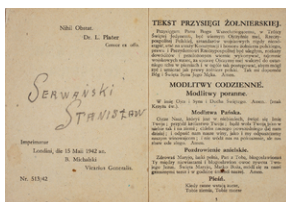
Zdjęcie 015. Awers i rewers Medalu Wojska noszonego przez sapera S. Serwańskiego.

Zdjęcie 016. Brązowy Krzyż Zasługi z Mieczami przyznany S. Serwańskiemu.

Zdjęcie 017. Okładka Małego Modlitewnika Żołnierskiego z 1942 r.

Zdjęcie 018. Mały Modlitewnik Żołnierski z 1942 r., strony 2 i 3.

Zajęcie 019.
Zaświadczenie o
przybyciu z Anglii do
Polski st. sap. S.
Serwańskiego w dniu
11 maja 1947 r.

Zdjęcie 001. **Kartka pocztowa wysłana 8 maja 1940 r. przez Stanisława Serwańskiego z sowieckiego jenieckiego obozu pracy przymusowej w Krzywym Rogu (w kopalni rudy żelaza) do żony Urszuli, 1 strona.**

Zdjęcie 002. **Kartka pocztowa wysłana 8 maja 1940 r. przez Stanisława Serwańskiego z sowieckiego jenieckiego obozu pracy przymusowej w Krzywym Rogu (w kopalni rudy żelaza) do żony Urszuli, 2 strona.**

Zdjęcie 003. **Saper Stanisław Serwański w Iranie w 1943 r.**

Zdjęcie 004. **Saper Stanisław Serwański we Włoszech ok. 1944 r.**

Zdjęcie 005. **Saper Stanisław Serwański podczas służby w 10 Batalionie Saperów.**

Zdjęcie 006. **Urszula Serwańska, żona Stanisława, z córkami, ok. 1936 r.**

Zdjęcie 007. **Legitymacja wojskowa strzelca Stanisława Serwańskiego pełniącego służbę w Armii Polskiej w ZSRS, wystawiona w 1942 r., 1 strona.**

Zdjęcie 008. **Legitymacja wojskowa strzelca Stanisława Serwańskiego pełniącego służbę w Armii Polskiej w ZSRS, wystawiona w 1942 r., 2 strona.**

Zdjęcie 009. **Naszywka rozpoznawcza 2 Korpusu Polskiego noszona przez sapera S. Serwańskiego.**

Zdjęcie 010. **Pierwsza i ostatnia strona broszurki należącej do S. Serwańskiego, wyjaśniającej potrzebę modlitwy do Miłosierdzia Bożego, wydanej w 1943 r. w Jerozolimie za zezwoleniem Biskupa Polowego WP Józefa Gawliny.**

Zdjęcie 011. **Legitymacja upoważniająca sapera S. Serwańskiego do noszenia Krzyża**

Pamiątkowego Monte Cassino, 1 strona.

Zdjęcie 012. **Legitymacja upoważniająca sapera S. Serwańskiego do noszenia Krzyża Pamiątkowego Monte Cassino, 2 strona.**

Zdjęcie 013. **Awers i rewers Krzyża Pamiątkowego Monte Cassino noszonego przez sapera S. Serwańskiego.**

Zdjęcie 014. **Legitymacja upoważniająca st. sap. S. Serwańskiego do noszenia Medalu Wojska.**

Zdjęcie 015. **Awers i rewers Medalu Wojska noszonego przez sapera S. Serwańskiego.**

Zdjęcie 016. **Brazowy Krzyż Zasługi z Mieczami przyznany S. Serwańskiemu.**

Zdjęcie 017. **Okładka Małego Modlitewnika Żołnierskiego z 1942 r.**

Zdjęcie 018. **Mały Modlitewnik Żołnierski z 1942 r., strony 2 i 3.**

Zdjęcie 019. **Zaświadczenie o przybyciu z Anglii do Polski st. sap. S. Serwańskiego w dniu 11 maja 1947 r.**